

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการ
นานโยบายชุมชนและมวลชนสัมพันธ์แบบปฏิบัติ ผู้ศึกษาวิจัยได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์
ขอบเขตวิธีการศึกษาวิจัย การกำหนดสมมุติฐาน ตัวแปรตลอดจนประชากรที่ใช้ใน
การศึกษาวิจัยไว้ในบทที่ 1 ดังนั้น ในบทที่ 3 ผู้ศึกษาวิจัยจะกล่าวถึงระเบียบวิธี
การวิจัย ครอบคลุมรายละเอียดดังนี้ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล และประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. วิธีการสร้างแบบสอบถาม
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล และประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถาม
ด้วยตนเอง และได้ขอความร่วมมือจากผู้นำตำบลบึงบัวให้แจกแบบสอบถามให้
โดยแจกแบบสอบถามแก่ข้าราชการตำรวจทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนคร -
บาลบางกอกใหญ่ รวมจำนวนทั้งหมด 106 ชุด (ไม่รวมข้าราชการตำรวจที่พัก
ราชการ 2 คน ส่งฝึกอบรมงานตำรวจ 1 คน ส่งช่วยราชการ 6 คน และยังมี
ได้มารายงานตัว 2 คน) ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่เข้าในการศึกษา

ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานี ตำรวจนครบาลบางกอกใหญ่	จำนวน (คน)
1. ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร	17
2. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน แบ่ง เป็น	89
2.1 ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ	
- สายตรวจมอเตอร์ไซด์	(30)
- สายตรวจรถยนต์	(4)
- สายตรวจเดินเท้า	(4)
2.2 ปฏิบัติหน้าที่จราจร	(12)
2.3 ปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวน สอบสวน	(9)
2.4 ปฏิบัติหน้าที่เสมียน	
- เสมียนประจำวันคดี	(3)
- เสมียนวิทยุ	(3)
2.5 ปฏิบัติหน้าที่ธุรการ	(15)
2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ	
- คู้ยาม	(6)
- สิบเวร	(3)

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยจะได้อาศัยความคิดเห็นของนักวิชาการในระดับปฏิบัติ ซึ่งเคยมีประสบการณ์ด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของกรมตำรวจ ในส่วนของการที่เคยปฏิบัติงานมาเป็นเวลานาน ความคิดเห็นที่มีต่อมาตรวัดข้อความต่าง ๆ นั้น ได้ถูกนำมาพิจารณาเพื่อตัดบางข้อความออกไป ถึงแม้บางข้อความจะมีค่าความเชื่อถือได้สูง แต่มีลักษณะที่ขาดความชัดเจนและมีความเหลื่อมล้ำซึ่งกันและกันระหว่างข้อความที่ต่างกลุ่มตัวแปร เพราะฉะนั้นความเที่ยงตรงที่ได้ของมาตรวัดจึงเป็นความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) เป็นสำคัญ

เนื่องจากมาตรวัดที่สร้างขึ้นนั้นใช้วิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scales) ดังนั้น วิธีการในการหาค่าความเชื่อถือได้ของมาตรวัด จึงอาศัยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ซ้ำกับประชากรที่นำมาศึกษาจริง เพื่อทดสอบค่าความเชื่อถือได้ของมาตรวัด กลุ่มที่นำมาทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อถือได้ของมาตรวัดในที่นี้ คือ กลุ่มข้าราชการตำรวจที่เคยปฏิบัติงานในสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน จำนวน 30 คน เพื่อใช้ทดสอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อถือได้ของมาตรวัดนั้นจะนำค่าผลรวมของข้อความแต่ละข้อความมารวมกันภายใต้เกณฑ์การให้คะแนนข้อความดังนี้ คือ

ข้อความเชิงบวก (POSITIVE)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4 คะแนน
เห็นด้วย	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

ข้อความเชิงลบ (NEGATIVE)

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	3 คะแนน
เห็นด้วย	2 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

เมื่อได้ผลรวมแต่ละ ข้อความในแต่ละ ชุดแล้ว ก็จะจัดเรียงลำดับชุดที่มีค่าผลรวมสูงส่งสุดลงมากระทั่งชุดที่มีผลรวมต่ำสุด คัดเลือกเอาเฉพาะชุดข้อความคะแนนสูงสุดและคะแนนต่ำสุดส่วนละ 25 เปอร์เซ็นต์ เพื่อหาค่าอำนาจการจำแนกของแต่ละข้อความจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาจากตัวอย่าง เพื่อสร้างมาตรฐานวัดสำหรับแบบสอบถามภายใต้กระบวนการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

สำหรับแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นนั้น ประกอบด้วย 2 ส่วน รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้ (ดูตัวอย่างแบบสอบถามในภาคผนวก)

ส่วนที่ 1 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาลบางกอกใหญ่ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อายุราชการ ชั้นยศ และลักษณะงานที่ปฏิบัติรวมทั้งหมด 8 ข้อ ซึ่งข้อความเหล่านี้เป็นคำถามแบบปลายปิด

ส่วนที่ 2 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับทัศนคติด้านนโยบาย หน่วยงาน ทรัพยากรองค์การ และลักษณะของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาลบางกอกใหญ่ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไปปฏิบัติ มีทั้งหมด 22 ข้อ ลักษณะของคำถามทั้งหมดเป็นคำถามแบบปลายปิด (closed ended) มีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ โดยแต่ละข้อความวัดประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ข้อความวัดทัศนคติด้านนโยบาย	รวม 4 ข้อ
- ข้อความวัดทัศนคติด้านหน่วยงาน	รวม 5 ข้อ
- ข้อความวัดทัศนคติด้านลักษณะข้าราชการตำรวจระดับปฏิบัติ	รวม 8 ข้อ
- ข้อความวัดทัศนคติด้านทรัพยากรองค์การ	รวม 5 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามส่วนที่ 2 นี้ เป็นการให้แสดงความเห็นเกี่ยวกับข้อความหรือคำถามที่กำหนดไว้ และให้คะแนนความเห็นหรือคำตอบโดยแบ่งข้อ

ความหรือคำถามได้ 2 ประเภท ได้แก่ ข้อความเชิงบวก (positive) และ ข้อความเชิงลบ (negative)

การให้คะแนนคำตอบแต่ละข้อ ผู้ศึกษาวิจัยถือว่าคำตอบแต่ละข้อมีน้ำหนักเท่ากัน และให้คะแนนเป็น 4 ระดับ โดยพิจารณาว่า ถ้าเป็นคำถามประเภทเชิงบวกจะให้คะแนน 4, 3, 2, 1 สำหรับคำตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ

1. สำหรับคำตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า ท่านเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านอย่างยิ่ง
2. สำหรับคำตอบ เห็นด้วย หมายความว่า ท่านเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านเป็นส่วนหนึ่ง
3. สำหรับคำตอบไม่เห็นด้วย หมายความว่า ท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านเพียง เล็กน้อย
4. สำหรับคำตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า ท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านเลย

ถ้าเป็นคำถามประเภทเชิงลบ จะให้คะแนน 1, 2, 3, 4 สำหรับคำตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ

อนึ่งการที่ผู้ศึกษาวิจัยกำหนดคำตอบเป็น 4 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยไม่มีคำตอบ "ไม่แน่ใจ" ให้เลือกตอบนั้น เพราะผู้ศึกษาวิจัยเห็นว่าในเชิงประจักษ์แล้วนั้น วิธีการนี้เป็นวิธีการที่ได้ผลดีทางสถิติกล่าวคือ ส่งผลต่อการเพิ่มค่าของความเชื่อถือได้ของมาตรวัด นอกจากนี้แล้วยัง เป็นการบังคับบ่งชี้ลงความเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงกำหนดคำตอบเป็น 4 ระดับ ดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษาวิจัยจะนำข้อมูลคำตอบของแบบสอบถามมาเปลี่ยนเป็นตัวเลขแทนค่าตัวแปรต่าง ๆ แบบสอบถามที่จัดระเบียบข้อมูลคำตอบและลงรหัสแล้วจะถูกนำไปเตรียมข้อมูลเข้าโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

/PC+ (Statistical Package for Social Science) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้เป็นเครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยเฉพาะ สำหรับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของแต่ละตัวเลือกในข้อความ เพื่อจัดลำดับทัศนคติ
2. หาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงสัดส่วนและการกระจายตัวของคำตอบ

3. คำนวณค่า Chi-square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร

4. นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ-สมรส ระดับการศึกษา รายได้ อายุราชการ ชั้นยศและลักษณะงานที่ปฏิบัติ โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากร

4.2 การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้การคำนวณค่า Chi-Square เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับตัวแปรตาม ทั้งนี้การหาค่า Chi-Square สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$X^2 = \frac{(O - E)^2}{E}$$

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์,

(กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2523) หน้า 27.

เมื่อ χ^2 คือ สัญลักษณ์ของ Chi-Square

คือ สัญลักษณ์แสดงการรวมผลตั้งแต่ช่องแรกจนถึง
ช่องสุดท้าย

O คือ ค่าความถี่จากการสังเกต (Observed Frequencies)

E คือ ค่าความถี่คาดหวัง (Expected Frequencies)

ทั้งนี้ ได้กำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .10

ชำนาญ หอสมุด